

Psichologija – praktikai

WECHSLERIO INTELEKTO SKALĖ VAIKAMS – TREČIASIS LEIDIMAS (WISC-III^{LT}) – PIRMASIS INTELEKTO TESTAS, STANDARTIZUOTAS LIETUVOJE

Wechslerio intelekto skalės vaikams (WISC) pasaulio klinikinėje ir pedagoginėje praktikoje naudojamos jau daugiau nei pusę šimtmečio. 1991 m. JAV pasirodė trečiasis šios skalės leidimas, kuris vėliau buvo standartizuotas Jungtinėje Karalystėje, Australijoje ir Naujojoje Zelandijoje, Kanadoje (anglų ir prancūzų kalbomis), Suomijoje, Kinijoje, Čekijoje ir Slovakijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Graikijoje, Argentinoje ir Švedijoje. 1997–2001 m. pagal sutartį su JAV leidykla Psichologijos korporacija (*The Psychological Corporation*) WISC-III^{LT} standartizavimo tyrimą Lietuvoje atliko Vilniaus universiteto Specialiosios psichologijos laboratorija.

WISC-III^{LT} yra pirmas visiškai standartizuotas lietuviškas intelekto testas, skirtas 6–16 metų lietuvių vaikų intelektiniams gebėjimams vertinti. Standartizacinę imtį sudarė 453 vaikai, atrinkti atsitiktinės imties būdu atsižvelgiant į šias demografines charakteristikas: amžių, lytį, gyvenamąją vietą ir tėvų (globėjų) išsilavinimą. Remiantis reprezentacinės lietuvių vaikų imties tyrimo rezultatais:

- testo užduotys adaptuotos atsižvelgiant į mūsų šalies vaikų patirtį ir lietuvių kalbos ypatumus;
- sudarytos lietuvių vaikų amžiaus normos;
- testo patikimumas patikrintas pakartotinio tyrimo ir vidinio suderinamumo metodu;

- patikrintas lietuviškosios testo versijos konstrukto ir kriterinis validumas;
- sudaryta įvairių lentelių, palengvinančių subtelių rezultatų interpretaciją.

WISC-III^{LT} – individualus (testavimas trunka apie 1,5 valandos) klinikinis testas, kuris leidžia patikimai įvertinti vaiko intelektinius gebėjimus nustatant bendrą, verbalinį ir neverbalinį IQ. WISC-III taip pat leidžia apskaičiuoti verbalinio supratingumo, percepcinės organizacijos, atsparumo trukdžiams ir apdorojimo greičio rodiklius, nustatyti vaiko intelektines galias ir sunkumus.

Kadangi WISC-III yra procedūriškai sudėtingas klinikinis testas, kurio rezultatai padeda tyrėjui priimti vaiko ateitį lemsiančius sprendimus, testavimas WISC-III reikalauja psichologo tinkamo pasirengimo ir atsakomybės. Tyrėjai, norintys naudoti WISC-III kaip standartizuotą diagnostinę priemonę, privalo turėti universitetinį psichologinį išsilavinimą. Interpretuoti testo rezultatus gali tik psichologai, specialiai mokyti dirbti su WISC-III, kurių testavimą prižiūrėjo mokymo programos vadovai. Be to, WISC-III naudotojai gali būti tik Lietuvos psichologų sąjungos nariai ir jie privalo laikytis Standartizuotų psichologinio įvertinimo metodikų reglamente, patvirtintame Lietuvos psichologų sąjungos valdybos 1997 m. gegužės 13 d.

posėdyje, apibrėžtų testavimo nuostatų. Psichologijos magistrantai gali testuoti WISC-III tik kvalifikuoto dėstytojo prižiūrimi. Švietimo ar medicinos įstaigos, atliekančios vaiko intelektualinių gebėjimų įvertinimą, WISC-III metodiką gali įsigyti tik tuo atveju, jei jose dirba specialiai darbui su WISC-III paruošti klinikiniai ir pedagoginiai psichologai.

Dėl testo įsigijimo ir mokymo kursų prašome kreiptis adresu:

*Psichologinio testavimo centras
VU Specialiosios psichologijos laboratorija
Universiteto g. 3, 903
LT-2734 Vilnius
Tel. (8 22) 68 72 55
Faks. (8 22) 68 72 90
El. paštas: spl-test@fsf.vu.lt*

Dr. Gražina Gintilienė
WISC-III Lietuvos projekto vadovė